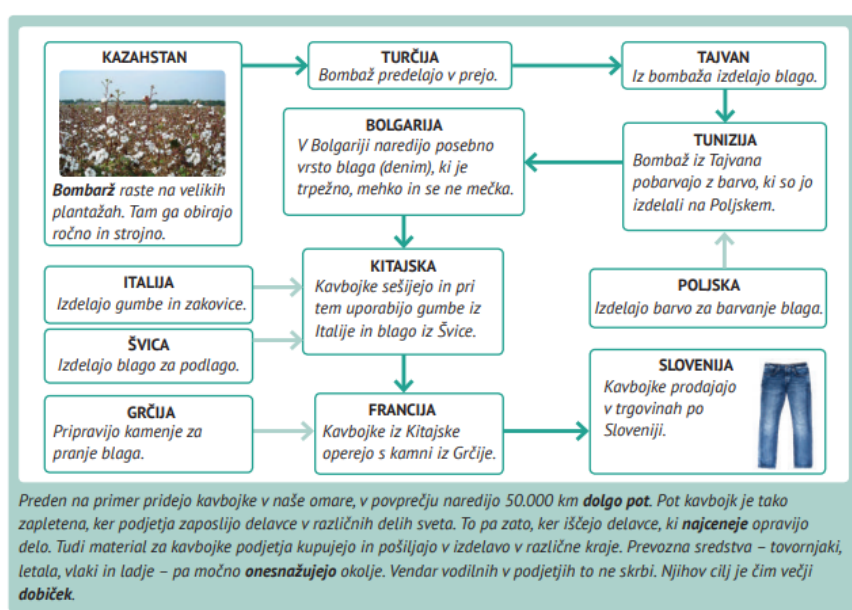

Pozdravljeni, preberite besedila in preglejte filmčke ter v zvezek zapišite **odgovore na vprašanja**. V ponedeljek, 8.6., pa imejte pripravljene rešitve delovnih listov, da jih v šoli pregledamo. Z ocenami seminarskih nalog/plakatov, ki jih oddajate v teh dneh, boste ravno tako seznanjeni 8.6. pri pouku.

Globalizacija v gospodarstvu

Danes podjetja poslujejo tako, kot da razdalj in meja med državami sploh ni. Poslovneži, ki vodijo velika podjetja, nenehno iščejo informacije o tem, kje na našem planetu je mogoče najugodnejše nekaj kupiti in prodati. Zanimajo jih dežele, kjer je veliko surovin in so poceni, ljudje pa iščejo delo. Podjetje namreč lahko izdeluje nek izdelek v različnih deželah. Oglej si spodnji primer. Tudi slovenska podjetja poslujejo globalno. Slovenski državljani lahko na primer ustanovi podjetje v neki drugi državi, in prav tako tujec v Sloveniji. Zato je pomembno, da imajo države na področju gospodarstva podobna ali enaka pravila, ki vsem omogočajo lažjo proizvodnjo, prevoz, prodajo ter nakup izdelkov in storitev.

V nekaterih deželah so ljudje pripravljeni delati za nizke plače in več časa na dan kot na primer v EU, kjer zaposlene ščitijo zakoni in sindikati. Na fotografiji je kitajska delavka, ki izdeluje elektronske naprave.

Kitajski Hisense obljublja razvoj Gorenja

V kitajski skupini Hisense, ki jo je po oddaji zavezujoče prevzemne ponudbe velenjsko Gorenje izbralo za prihodnjega strateškega partnerja, obljublja razvoj slovenskega podjetja. Spoštovali bodo načela zvestobe in integritete, pospešili razvoj Gorenja in ohranjali stabilnost delovnih mest, so sporočili prek slovenske komunikacijske agencije.

14. maj 2018

Hisense bo varoval in razvijal obstoječe blagovne znamke podjetja Gorenje, izkoristil vrhunske tehnologije, izdelke in globalne kanale za krepitev in širitev Gorenja. Želi si korektnega sodelovanja z državo, lokalno skupnostjo in družbo, je podpredsednik skupine Tang Yeguo sporočil prek sporočila za javnost, ki so ga poslali iz komunikacijske agencije Taktik.

Skupina Hisense ima v lasti dve podjetji, in sicer Hisense Electric in Hisense Kelon

Electrical Holdings, ki kotirata na borzi, in več blagovnih znamk s področja bele tehnike in zabavne elektronike, kot Hisense, Kelon in Ronshen. Visokotehnološka skupina je zavezana k spoštovanju načel zvestobe in integritete, so poudarili.

Lani je skupina Hisense dosegla več kot 12,7 milijarde evrov prihodkov, od tega približno 5,5 milijarde evrov na področju gospodinjstskih aparatov. Na domačem trgu so 14. leto zapored vodilni ponudnik televizijskih sprejemnikov in vtretji po njihovem izvozu na globalni trg.

Na Kitajskem v segmentu proizvodnje hladilnikov zasedajo drugo mesto, v segmentu klimatskih naprav so četrti, v segmentu industrijskih hladilnih in grelnih naprav pa drugi. Skupina Hisense je vodilna v prodaji televizijskih sprejemnikov tudi na trgih Avstralije in Južne Afrike. V Južni Afriki je vodilna še pri prodaji hladilnikov, kjer dosega 24,6-odstotni tržni delež, poudarjajo.

(Povzeto po: <https://www.dnevnik.si/1042821871>)

1. Poizvedi in napiši ime slovenskega podjetja, ki je zaradi globalizacije zaprlo ali preselilo proizvodnjo v drugo državo.
2. Zakaj kavbojke, preden se znajdejo v tvoji omari, napravijo 50.000 km dolgo pot?

Negativne posledice gospodarske globalizacije

Podjetja hočejo povečati dobiček, zato se **selijo tja, kjer so delavci in surovine najcenejši**. Delavcem v deželah, kamor se je preselil velik del industrije (zlasti v Aziji), pogosto kršijo človekove pravice. To sta zlasti pravica do zadostnega počitka in pravičnega plačila. Dobiček velikih mednarodnih (multinacionalnih) podjetij pa je vedno večji – razlike v bogastvu se povečujejo.

Nadaljujmo s primerom kavbojk. Vzemimo, da je njihova končna **cena** v slovenski trgovini 30 evrov. Risba kavbojk desno prikazuje razdelitev **zaslužka** ob njihovi izdelavi.

Ti podatki na risbi kavbojk razkrijejo vsaj dve **slabi strani globalizacije**:

- Kako **slabo** so **plačani** delavci, ki v »revnih« deželah (gospodarsko manj razvitih) izdelujejo kavbojke. Za 10 in več ur dela zaslužijo komaj evro na dan.
- Delavci se bojijo, da bodo **izgubili** delo. Nikoli ne vedo, kdaj bo lastnik prestavil proizvodnjo tja, kjer delavci delajo še za **nižjo** plačo.

https://www.youtube.com/watch?v=DMxV_VEeTo8&t=3s

3. Na zgornji risbi kavbojk si ponovno oglej razdelitev zaslužka. Kako bi ti razdelil/-a zaslužek? Napiši v odstotkih:
 - Plaće delavcev: ____%.
 - Materialni stroški: ____%.
 - Stroški prevoza: ____%.
 - Blagovna znamka podjetja: ____%.
 - Trgovina na drobno: ____%.
4. Pojasni, zakaj bi tako razdelil zaslužek.
5. 12. junij je svetovni dan boja proti otroškemu delu. Kako je mogoče, da je v sodobnem svetu dopuščeno otroško delo za zaslužek? Poglej prispevke na spodnjih povezavah in jih pokomentiraj.

<https://www.youtube.com/watch?v=6cu7oDIHA1Y>

<https://www.youtube.com/watch?v=LnrVYffjmLE>

<https://www.amnesty.si/svetovni-dan-boja-proti-otroškemu-delu>

<https://www.youtube.com/watch?v=Qs7Pm4Cez9s>

Nadzor nad svetovnimi surovinami

Na zemlji je količina naravnih bogastev omejena, na primer **pitne vode, nafte** in **rudnin**. V sušnih predelih Afrike že zdaj primanjkuje pitne vode, mnogi vodni viri (jezera, podzemne vode) pa so onesnaženi. Veliko virov vode so kupila ali dobila v upravljanje **zasebna podjetja**. S prodajo pitne vode bodo podjetja veliko zaslužila. Podobno je z nafto in rudninami. Velike države in podjetja, ki poslujejo globalno, dobivajo nadzor nad tistimi deli planeta, kjer je največ naravnih bogastev (npr. nafta in redke kovine). Kako pa lahko dobijo nadzor? Povežejo se z vodilnimi politikami v gospodarsko manj razvitih državah, pošiljajo jim svetovalce, denarno pomoč in vojaško opremo. V zameno lahko neomejeno izkoriščajo naravna bogastva v teh državah.

6. Kako bi ti reševal težave povezane z nadzorom nad svetovnimi surovinami?